

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej kochan advokáti s.r.o., Wuppertálska 3159/67, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 29Odi/4/2022 zo 16. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie, priznať jej primerané finančné zadosťučinenie 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke ako úspešnej žalovanej v spore o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer bol rozsudkom vo veci samej priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Skôr než rozsudok vo veci samej nadobudol právoplatnosť, vzal žalobca žalobu späť. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pripustil späťvzatie žaloby, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, konanie zastavil a priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 8. októbra 2025.

3. Nadväzne mestský súd uznesením č. k. 29Odi/4/2022-288 z 27. novembra 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o výške trov konania tak, že zaviazal neúspešného žalobcu

k povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy konania v celkovej výške 904,52 eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala, že súd jej nepriznal náhradu trov konania za úkon právnej služby spočívajúci v nahliadnutí do spisu v Centre právnej pomoci sp. zn. KaKE/4045/2022 z 30. apríla 2024 (ďalej len „sporný úkon“), s odôvodnením, že išlo o úkon, ktorý bol súčasťou prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Tvrdila, že nepriznaný úkon bol uskutočnený samostatne a bol vykonaný v iný deň ako úkon, s ktorým ho súd skonzumoval.

5. Napadnutým uznesením mestský súd zamietol sťažnosť sťažovateľky. Stotožnil sa s názorom vyššieho súdneho úradníka a doplnil, že nahliadnutie do spisu nie je samo osebe úkonom právnej služby, pokiaľ bezprostredne neslúži na vykonanie ďalšieho právne relevantného úkonu s dopadom na posúdenie veci samej. Nie každé nahliadnutie do spisu je možné považovať za úkon právnej služby a treba ho posudzovať z hľadiska jeho účelnosti vo vzťahu k jeho výsledku k prejednávanej veci. Uzavrel, že sťažovateľka nepreukázala, že nahliadnutie do spisu bolo nevyhnutným a samostatným predpokladom ďalšieho procesného úkonu, ktorý by bol spôsobilý ovplyvniť výsledok konania, ani že by sa tento úkon vzťahoval na podanie alebo úkon, ktoré by boli posudzované ako samostatný úkon právnej služby. Nahliadnutie do spisu bolo vykonané iba formálne ako súčasť prevzatia právneho zastúpenia a nesúviselo s následným iným úkonom právnej služby, a preto tento úkon bolo možné zahrnúť do prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutím o výške trov konania, ktoré je založené na arbitrárnych a svojvoľných záveroch bez náležitého odôvodnenia, došlo k porušeniu jej práv. Kritizuje nepriznanie náhrady trov konania za sporný úkon právnej služby. Je presvedčená, že predmetný úkon mal relevantný dopad na posúdenie veci a zároveň po ňom nasledoval ďalší úkon právnej služby zo 14. mája 2024 – vyjadrenie k žalobe. Poukázala na to, že skutočnosti zistené pri nahliadnutí do spisu, ako aj listinné dôkazy z neho získané nemala k dispozícii v čase uskutočnenia úkonu právnej služby z 2. apríla 2024 – prevzatie a príprava zastúpenia a prvá porada s klientom. Spis bol vedený správnym orgánom a týkal sa žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v konaní o oddlžení konkurzom. Keďže predmetom sporu so žalobcom bolo zrušenie oddlżenia pre nepoctivý zámer, bolo nevyhnutné uskutočniť tento „nepriznaný“ úkon právnej služby.

7. Vo vzťahu k arbitrárnosti napadnutého uznesenia sťažovateľka poukázala na uznesenie mestského súdu sp. zn. 89Odi/5/2023 zo 7. februára 2025, kde v inom obdobnom konaní totožne rozhodoval o úkone právnej služby spočívajúcom v nahliadnutí do správneho spisu a kde za takýto úkon právnej služby priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. Ide teda o totožnú situáciu, avšak s iným výsledkom.

8. Mestský súd neodôvodnil dostatočne napadnuté uznesenie, keď iba stroho odôvodnil nepriznanie nároku na náhradu trov konania za sporný úkon tým, že tento úkon je možné zahrnúť do prevzatia

a prípravy zastúpenia a prvej porady s klientom, a tým, že sťažovateľka nepreukázala, že by bol tento úkon nevyhnutným a samostatným predpokladom ďalšieho úkonu právnej služby. Mestský súd neodpovedal na otázku, prečo je možné daný úkon zahrnúť pod iný úkon právnej služby a prečo je to v tomto prípade dôvodné. Nereagoval ani na námietky, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, čo vytvára dojem o svojvoľnosti právnych záverov.

9. Nepriznaním nároku na náhradu trov právneho zastúpenia za sporný úkon došlo k poníženiu majetku sťažovateľky, v dôsledku čoho došlo k zásahu do jej majetkových práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za jeden úkon právnej služby, konkrétne za nahliadnutie do spisu Centra právnej pomoci.

11. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ale aj to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

12. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

13. O žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde. K tomuto záveru dospel ústavný súd po tom, čo sa oboznámil s dôvodmi napadnutého uznesenia. Mestský súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania, osobitne vo vzťahu k spornému úkonu právnej služby. Primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim sa javí aj spôsob, akým mestský súd reflektoval na tvrdenia, ktoré sťažovateľka uviedla v rámci sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

14. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nepriznaní náhrady trov konania za sporný úkon mal mestský súd na zreteli znenie § 251 CSP (i keď ho explicitne necitoval), a to že na priznanie náhrady trov konania za konkrétny výdavok je nevyhnutné, aby išlo o výdavok vzniknutý v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, ktorý bol stranou sporu preukázaný, odôvodnený a účelne vynaložený. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium na ich priznanie ich účelnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že mestský súd si túto svoju povinnosť splnil, pričom z jeho dôvodov vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Tie sú založené na posudzovaní účelnosti sporného úkonu a na skúmaní toho, či k jeho uskutočneniu viedli procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa na predmet konania.

15. Podľa názoru ústavného súdu mestský súd v rámci rozhodovania o nepriznaní náhrady trov konania za sporný úkon právnej služby uplatnil zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd nevyklučuje, že mestský súd mohol postupovať aj inak, avšak nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia mestského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Otázka úplne presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

16. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľke odmena priznaná, a neprislúcha mu ani prehodnocovať záver všeobecného súdu o (ne)účelnosti konkrétneho úkonu právnej služby, tak ako to od neho požaduje sťažovateľka. Jeho úlohou je len posúdiť, či sťažovateľka dostala od mestského súdu náležitú odpoveď na všetky ňou uplatnené relevantné námietky.

17. Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške vrátane náhrady za sporný úkon právnej služby, tak ako očakávala, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom mestského súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

18. Ústavný súd tak sumarizuje, že mestským súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie mestského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia mestského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia mestského súdu rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

19. Pretože v danom prípade mestský súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a tak odmietol jej ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Dôsledkom napadnutého uznesenia mestského súdu (zo subjektívneho hľadiska) je stav, keď sťažovateľke je priznané právo na náhradu trov konania v nižšej výške, než jej podľa vlastného názoru patrilo, v čom identifikuje porušenie svojich majetkových práv. Keďže je evidentné, že vyslovenie porušenia vlastníckych práv bolo v okolnostiach danej veci podmienené zistením porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, k čomu nedošlo, nemožno z objektívneho hľadiska uvedený právny stav považovať ani za porušenie majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti znovu neostávalo ústavnému súde iné, iba ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Ak sťažovateľka poukazuje na uznesenie mestského súdu sp. zn. 89Odi/5/2023 zo 7. februára 2025 (bod 7 odôvodnenia tohto uznesenia), toto síce uznalo úkon nahliadnutia do spisu na Centre právnej pomoci za úkon právnej služby, avšak za konkrétnych skutkových okolností (bod 15 odôvodnenia označeného uznesenia), zatiaľ čo v napadnutom uznesení vzhľadom na okolnosti danej veci ho mestský súd vyhodnotil ako súčasť prevzatia právneho zastúpenia. Ani odlišné ponímanie úkonu právnej služby nemožno posúdiť ako porušenie sťažovateľkiných práv, keďže mestský súd svoje rozhodnutie primerane odôvodnil (bod 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu